

Olsztyn, dnia 6 kwietnia 2016 r.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

PS-II.431.3.1.2016

Pani Ewa Rak
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Osiedlowa 2, 19-314 Kalinowo

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r., Nr 185, poz. 1092), przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej z siedzibą przy ul. Osiedlowej 2, 19-314 Kalinowo, REGON: 519462374, NIP: 848-16-76-122.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kalinowie nadzorowała Pani Ewa Rak, która pełni funkcję kierownika jednostki kontrolowanej od 15 września 2005 r.

Kontrolę przeprowadziła:

- **Małgorzata Renata Andrukiewicz** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze w Elku;
- legitymacja służbowa nr 21/2012 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko – Mazurskiego nr FK-VI.0030.105.2016 z dnia 16 lutego 2016 r.

(akta kontroli str. 2)

Kontrola została przeprowadzona w dniach: 18-24 lutego 2016 r.

Odnotowano ją w książce kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kalinowie pod pozycją 14.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli – ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- okres objęty kontrolą – okres świadczeniowy 2014/2015, tj. od 1 października 2014 r. do 17 września 2015 r. – dzień przed wejściem w życie nowelizacji – Dz.U. z 2015 r. poz. 1302 – ustawy z dnia 7 września o pomocy osobom uprawnionym do alimentów).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 525 z późn. zm.) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 859 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(akta kontroli str. 2)

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kalinowie ocenia się pozytywnie.

Ustalenia przeprowadzonej kontroli

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Na terenie gminy Kalinowo organem właściwym w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej przeprowadzenia był Wójt Gminy Kalinowo. Zadania wynikające z powyższej ustawy realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kalinowie.

Realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w okresie objętym kontrolą zajmowała się jedna osoba, zatrudniona od 15 lutego 2007 r. na stanowisku inspektora do spraw funduszu alimentacyjnego. Pracownik został zatrudniony na umowę o pracę na czas nieokreślony w wymiarze 1 etatu finansowanego w 50% z dotacji celowej na realizację zadań zleconych, natomiast 50% wynagrodzenia pracownika jest finansowane ze środków własnych.

(akta kontroli str. 39)

Kierownik GOPS oraz pracownik realizujący zadania objęte kontrolą na dzień kontroli posiadali pisemne upoważnienia Wójta Gminy Kalinowo udzielone na podstawie art. 8a, 8b, 8c oraz art. 12 ust.

2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów do prowadzenia postępowania, podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 wyżej wskazanej ustawy oraz prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Do wydawania decyzji w wyżej wymienionym zakresie upoważnienie posiadał kierownik jednostki kontrolowanej.

W trakcie kontroli stwierdzono, iż upoważnienia organu właściwego były zgodne z obowiązującymi na dzień rozpoczęcia kontroli przepisami prawa. Pracownik realizował zadania objęte kontrolą zgodnie z udzielonym upoważnieniem oraz przyjętym zakresem czynności.

(akta kontroli str. 41, 47, 48, 51-53)

W trakcie kontroli ustalono, iż celem zapewnienia odpowiedniego poziomu realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, pracownikowi zajmującemu się obsługą tych zadań zabezpiecza się środki na tematyczne szkolenia. Pracownik wykonujący zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w okresie objętym kontrolą, uczestniczył w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu jego wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych mu zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały przedstawione kontrolującej certyfikaty.

(akta kontroli str. 54-56)

Pracownik ma również stały dostęp do aktów prawnych poprzez internetowe serwisy prawne i informacyjne. Poza źródłami elektronicznymi pracownik ma możliwość zasięgnięcia opinii prawnych u radcy prawnego zatrudnionego w Urzędzie Gminy w Kalinowie.

(akta kontroli str. 61)

Na dzień rozpoczęcia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kalinowie wykonywał swoją działalność na podstawie statutu nadanego w drodze uchwały nr XII/84/12 Rady Gminy Kalinowo z dnia 28 lutego 2012 r. Statut kontrolowanej jednostki na dzień kontroli był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str. 20-25)

Strukturę organizacyjną Ośrodka, zakres działania i zasady jego funkcjonowania określał regulamin organizacyjny przyjęty Zarządzeniem kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kalinowie z dnia 30 marca 2012 r.

W wyniku dokonanej analizy w trakcie kontroli stwierdzono, iż regulamin organizacyjny, na dzień kontroli, był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str. 26-38)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kalinowie przy realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów korzysta z oprogramowania, którego autorem jest firma Sygnity. Kontrolującej przedstawiono dokument potwierdzający posiadanie aktualnej umowy.

(akta kontroli str. 57, 62)

W trakcie kontroli ustalono, iż pracownik realizujący zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów miał dobre warunki pracy. Stanowisko wyposażono w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. Dokumentacja z zakresu kontrolowanych spraw była prawidłowo przechowywana w szafach zamykanych na klucz. Wywiady alimentacyjne i oświadczenia majątkowe przyjmowane były od dłużników alimentacyjnych w sposób zapewniający ochronę ich danych osobowych.

(akta kontroli str. 61-64, 105-106)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, organ właściwy wierzyciela jest zobowiązany przekazywać do biura informacji gospodarczej, informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Kontrolującej okazano dokument potwierdzający posiadanie umowy o współpracy z Krajowym Rejestrem Długów Biurem Informacji Gospodarczej S.A. z siedzibą we Wrocławiu. W trakcie kontroli stwierdzono, iż jednostka kontrolowana aktualizowała dane dotyczące zadłużenia dłużników alimentacyjnych w stosunku do gminy Kalinowo z tytułu wypłaconych osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Od wejścia w życie zmiany przepisów ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 roku o udostępnianiu informacji gospodarczej i wymianie danych gospodarczych (zmianę wprowadził art. 11 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy Kodeks Karny i niektórych ustaw – Dz.U. z 2015 r., poz. 396) – zgodnie z art. 12 a organ właściwy wierzyciela ma obowiązek zgłoszenia wyżej wymienionych informacji do wszystkich BIG.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kalinowie realizując działania wobec dłużników alimentacyjnych wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przekazywał do Krajowego Rejestru Długów informacje, dotyczące powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, zgodnie z umową zawartą w dniu 19 stycznia 2009 r. Natomiast po zmianie przepisów przekazuje powyższe informacje do biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie właściwego ministra do spraw gospodarki tj.: Krajowego Rejestru Długów, BIG InfoMonitor, Rejestru Dłużników ERIF, Krajowego Biura Informacji Gospodarczej. W powyższym zakresie kierownik jednostki kontrolowanej złożył pisemną informację, którą włączono do akt kontroli.

(akta kontroli str. 184)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

W wyniku analizy przedkontrolnej dokonanej na podstawie sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów finansowanych ze środków budżetu państwa za IV kwartał 2014 roku oraz za I, II i III kwartał 2015 roku określono, że kontroli poddanych będzie 18 losowo wybranych postępowań administracyjnych - ze wszystkich postępowań prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kalinowie, w okresie objętym kontrolą, w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego i postępowań administracyjnych

dotyczących uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz 20 losowo wybranych akt dłużników alimentacyjnych, w zakresie podejmowanych wobec nich działań.
(akta kontroli str. 65-101)

Postępowania administracyjne

W trakcie działań kontrolnych ustalono, że w okresie świadczeniowym 2014/2015 w GOPS w Kalinowie prowadzono 75 postępowań administracyjnych związanych z realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym:

- 55 postępowań administracyjnych związanych z rozpatrywaniem wniosków o przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy 2014/2015;
- 18 postępowań administracyjnych w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od obowiązku alimentacyjnego;
- 2 postępowania administracyjne w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(akta kontroli str. 102-103)

Podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ponadto Wójt Gminy Kalinowo – w okresie świadczeniowym 2014/2015 (według stanu na dzień 30 września 2014 r.) – zobowiązany był do podejmowania działań wobec 80 dłużników alimentacyjnych, w tym:

- 32 dłużników mieszkających na terenie gminy Kalinowo – wierzyciel również mieszkał na terenie tej gminy;
- 48 dłużników mieszkających na terenie gminy Kalinowo – wierzyciel mieszkał na terenie innej gminy.

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kalinowie prowadził również rejestr dłużników, dla których Wójt Gminy Kalinowo był organem właściwym wierzyciela, w sytuacji, gdy dłużnik zamieszkiwał na terenie innej gminy – 49 dłużników.

(akta kontroli str. 103-104)

Zgodnie ze wstępnymi założeniami ustalono, że kontroli poddanych będzie 18 postępowań administracyjnych z losowo wybranych spraw z zakresu objętego kontrolą.

W toku kontroli analizie poddano akta 18 postępowań administracyjnych, co stanowiło 37% ogółem prowadzonych w kontrolowanym okresie postępowań, w tym:

- 12 postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z czego 1 postępowanie zakończone zostało wydaniem decyzji odmownej;

- 6 postępowań administracyjnych w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Postępowania administracyjne kontrolowano pod kątem prawidłowości i terminowości ich prowadzenia.

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kalinowie skontrolowano akta 20 losowo wybranych dłużników alimentacyjnych, co stanowiło 15,5% akt dłużników według stanu na dzień 30 września 2014 r., w tym:

- 10 akt dłużników alimentacyjnych, dla których Wójt Gminy Kalinowo był organem właściwym w zakresie podejmowanych działań;
- 10 akt dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym w zakresie podejmowanych wobec nich działań był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości podejmowanych wobec nich działań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(akta kontroli str. 107-183)

W trakcie kontroli stwierdzono uchybienia:

• nie mające wpływu na kontrolowaną działalność:

1. W aktach 11 skontrolowanych spraw na podstawie których przyznane były świadczenia z funduszu alimentacyjnego, co stanowiło 100% skontrolowanych spraw w niniejszym zakresie, stwierdzono brak udokumentowanego przekazania informacji dla wierzyciela lub osoby uprawnionej o obowiązku powiadomienia organu właściwego o powstałych sytuacjach wymienionych w art. 2 pkt. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – powodujących powstanie nienależnie pobranych świadczeń.

(akta kontroli str. 108, 110, 112, 114, 116, 118, 122, 124, 126, 128, 130)

Skutek uchybienia:

Niezastosowanie jasnych i wyczerpujących pouczeń – może prowadzić do braku wiedzy świadczeniobiorcy w zakresie przypadków powodujących nienależnie pobrane świadczenia, a tym samym może wpływać na pobieranie świadczeń alimentacyjnych w sytuacji gdy stają się one nienależne.

2. W 8 z 10 skontrolowanych akt dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym do podejmowania wobec dłużnika działań był Wójt Gminy Kalinowo, stwierdzono brak udokumentowanego przekazania informacji dla dłużnika alimentacyjnego o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniach lub zobowiązaniu dłużnika wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt. 1 i 2, w razie powstania zaległości

za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Do niniejszego uchybienia kierownik jednostki złożyła pisemne wyjaśnienia, które zostały włączone do akt kontroli.

(akta kontroli str. 149, 153, 157, 161, 165, 169, 174, 178)

Skutek uchybienia:

Działanie organu niezgodne z art. 4 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 9 kpa.

Przyczyny powstania uchybień:

- niejednolite postrzeganie obowiązku wynikającego z art. 9 Kpa oraz z art. 2 pkt 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przedmiocie należytego i wyczerpującego informowania stron postępowania administracyjnego o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie praw i obowiązków uczestników tego postępowania;
- niewystarczający nadzór kierownika jednostki kontrolowanej nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą.

W okresie objętym kontrolą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kalinowie nie wpłynęła żadna skarga dotycząca spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, co wynikało z przedstawionego kontrolującej rejestru skarg prowadzonego przez jednostkę kontrolowaną oraz pisemnej informacji kierownika jednostki kontrolowanej.

Do ustaleń kontroli zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli uchybieniami – działając w oparciu o art. 46 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) – wnoszę o podjęcie stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie poprzez realizację następujących zaleceń:

1. Dokumentować przekazanie informacji dla wierzyciela lub osoby uprawnionej o obowiązku powiadomienia organu właściwego o powstałych sytuacjach wymienionych w art. 2 pkt. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – powodujących powstanie nienależnie pobranych świadczeń.
2. Dokumentować przekazanie informacji dla dłużnika alimentacyjnego o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniach lub zobowiązaniu dłużnika wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt. 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Proszę Panią Kierownik o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Artur Chojecki